

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.
 Kéziratot nem adhatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garandsor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetések: Minden egyes sor után 1 kr.
 Asonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt díjazású a körrel ellátott hirdetésekért, melyek szerinti minden 1 centiméter után 5 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

Emlékirat

a közigazgatás államosítása kérdésében*.)

Az elmélet és gyakorlat emberei a politika terén egymástól messze elágazó — sőt gyakran ellentétes utakon járnak; de azon ponton kivétel nélkül mindannyian találkoznak, hogy csak az oly alkotmány nyugszik biztos alapokon, és képezi biztos alapját a nemzet politikai szabadságának, amely a nemzet életéből s annak életével együtt fejlődött; míg ellenben a mondva csinált és papírosra vetett alkotmányok bármily bölcs vagy lángeszű szerző tollából folyjanak — ritkán élik túl megalkotásukat is.

Az előbbieket közül Angolország alkotmánya mellett talán saját ősi magyar alkotmányunk példájára is hivatkozhatunk; ellenben nézzük meg Franciaország történelmét csak az 1789-iki nagy forradalom óta, tehát épen egy század alatt, hány-szor csináltak számára új meg új alkotmányt.

A mi ősi alkotmányunkat az idegen fegyveres erő időnkint elnyomta ugyan, de mihelyt a nemzet leveretéséből felüdült, mindannyiszor visszazerezte azt, visszaállította azon állapotba, a melyben azt az elnyomtatás találta, ellenben a mondva csinált alkotmányok minden ilyen megrázkodtatás alkalmával egyszerűen megsemmisültek és újat ismét csak megrázkodtatás árán lehetett létesíteni.

Ebből azonban szükségképpen következik, hogy ne csak az nagy szerencsétlenség, ha egy nemzet alkotmánya egy csapással vagy erőszakkal megsemmisítették; de az is, ha a nemzet önmaga könnyelműen, valódi szükség nélkül egészben vagy részben változtatja alkotmányát.

Ily változtatásnak csak a szükség érzetéből szabad erednie, és csak a nemzet általános óhaj-tása folytán létesítenie.

E szempontból sajnálatunkat kell kifejeznünk a felett, hogy kormányunk és törvényhozásunk az 1868-ik évben a nemzet előleges megkérdetése nélkül is meghozhatónak tartá a bírói hatalom

* A vármegye bizottsága által *Matolay Ettele* alispán elnöke alatt mul. évi dec. hó 3-án Diószeghy János, Dókus Gyula, Fejes István, Ferenczy Elek dr., Lengyel Endre dr., Vékey Gedeon, Viczmány Ödön és Zombory Gedő tagokból alakított *küldöttség többsége* részéről megállapított pontozatok alapján kidolgozta és a múlt hónap 25-én tartott vármegyei közgyűlés elé bemutatta Matolay Ettele alispán. Olvasó közönségünk óhajátának teszünk eleget, midőn az emlékiratot közrebocsátjuk. Szerk.

TÁRCA.

Emlékezés Andrássyról.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Midőn egy-egy kedves, vagy nagy emberünket kísérünk el örök nyugalma helyére, a honnan többé nincs visszatérés, nincs ez életben viszontlátás: méltó, hogy megemlékezzünk róla; méltó, hogy egyet másat, ha bár csekélység is az, ha nem is tartozik azon tényei vagy mondatai közzé, a melyek nevét megörökítik, de a mit nem mindenki tud, feljegyezzünk róla, míg magunk is el nem költözünk.

„Quo pius Aeneas, quo Tullus dives et Ancus.”

Ki ne tudná, ki ne sejtene legalább már e bevezetésből, hogy az Andrássy Gyula grófra vonatkozik, a ki bizony *kedves* is volt, *nagy* is volt oly mértékben, a mint e kettőt ember még alig egyesítette magában.

Kedvességét még soha se hallottam kétségbe vonatni olyantól, a kinek csak egyszer is alkalmá volt vele érintkezni.

Nagyságát életében sokan tagadták; de most a napi sajtóból itélve legalább általában elősmerik. A ki megis tagadni akarná, vegye sorra összes államférfiainkat, nevezze meg a kit nálánál nagyobbakat tart; nevezze meg a kitől várhatjuk, hogy valamely válságos körülmények közt társasával a királynál, tekintélyével a nemzetnél hivatva lenne a veszélyt elhárítani. Megengedjük,

gyakorlásáról szóló törvényt, a melylyel a nemzet bírói szabad választásának jogától fosztá meg.

Ősi magyar alkotmányunknak különösen két oly sarkalatos tulajdona volt, a mely majd minden más ősmert alkotmányoktól megkülönböztette és annak s a magyar nemzet szabadságának sarkalatos biztosítékait képezte. A nemzet mind a kettőt a vármegyékben — a vármegyék által gyakorolta.

E kettőt volt: *Az utasítással ellátott követek általi törvényhozás és tisztviselőinek szabad választása.*

Az utasítással ellátott követek általi befolyást a törvényhozásban az 1848-iki V. tc. által vesztették el a vármegyék, a mely ugyan egy szóval sem fosztja meg a megyéket e joguktól de a törvényhozó testület alsó házat a nép által közvetlenül választott képviselőkkel alakít meg; és a rögtön közbejött szabadságharc miatt nem volt ideje és alkalmá többé (habár szándéka kétségkívül meg volt) a törvényhozó testület másik tényezőjét — a felső házat a népképviselői alapon álló alsó házzal — összhangzásba hozni s a vármegyék közvetlen befolyását a törvényhozásba itt visszaadni.

A tisztviselők választási joga magában foglalta bíráink szabad választási jogát is, mert az alispánok és szolgabírák egyszersmind bíráink is voltak.

Legyen szabad itt a tulajdonképeni kérdésről — a *közigazgatás* államosításáról — azon kis eltérést engedni magunknak, hogy a bíróválasztás kérdésében Angolország és hazánk közt némi párhuzamot vonjunk. Ott az esküdtzéki intézmény; nálunk pedig az tartá fenn magát a legújabb idő kig, hogy bíráinkat magunk választottuk.

Angolországban is megtörtént időnkint, hogy uralkodók, mint I. Károly például, az alkotmányt elnyomni és korlátlan kormányzási rendszert ügyekhez megalapítani; és ha minden egyebet eltűrt az angol, kettőt tartott oly szentségnek, a mihez ha hozzá nyult a hatalom — a legvégső áldozatokra — a halálba rohanni is kész volt, csak e kettőtől lemondani nem — a *gyülekezési jogról* (right of meeting) és az *esküdtzéki eljárásról* (trial by jury).

Valjon az angol esküdtzéki eljárásból nőtte ki a mi bíróválasztási jogunk? vagy megfordítva? Ki tudná megmondani. De mi számára kisdéd, szegény, szomszédainkkal szinte folytonosan harcban

hogy az alkalom meghozza emberét is, ám de ki hát az?!

Hogy éppen én merek gyenge tollammal abba fogni, hogy róla egyet másat felhozzak: szolgáljon magyarázatul, vagy mentsegemül, ha kell, hogy 1847/8-ban az utolsó pozsonyi országgyűlésen, mint vármegyénk követének egyik irnoka, 1848-ban mint főispánunknak titkára voltam, zászlóaljában szolgáltam mint közlegény, ő nevezett ki tizedessé; majd, midőn a számkivetésből haza jött és a terebesi és zempléni uradalmakat birtokába vette, uradalmi ügyvédje voltam 1867-ig a mikor ő miniszter-előnké lett, engem pedig vármegyénk közönsége másodalispánjává választott meg.

Irjanak tehát mások az ő miniszter-előnké és külügyministeri dolgairól: én azon régebbi dolgokról írok, a melyek a nagyvilágot kevésbé érdeklík, s azokról a nagyvilág nem igen vett tudomást; de annál inkább, vagy legalább nem kevésbé érdekelhetnek minket zempléniéinkül.

Mily érdeklődéssel viseltetett 1847-ben mindenki, főleg pedig a fiatalok, a közügyek, a politika iránt, a ki olvasta a 25. évet Magyarország történetéből Horváth Mihály püspöktől, vagy például a Degré Lojzi barátunk „Visszaemlékezéseit”, az képzelterheti; de a ki csak a mai kor prózai életét ismeri, fogalma sem lehet róla. Ne higgyétek ám nyájas olvasóink, hogy az 1848-iki párisi, ugynevezett februári forradalomig, (amikor Lajos Fülöp királyt elkergették), minden csendes volt. Óh nem! Hiszen Szicília szigetén már 1847-ben őszszel is dörgött az ágyu, és nálunk Magyarországon a rosszan tartott 1832/3-iki és az 1840-ik országgyűlésen sikerülvén némely szabadelvű törvények

álló nemzet voltunk; ki tartotta volna érdemesnek intézményeinket tanulmányozni, méltányolni, utánozni?! Ellenben a mindinkább világhatalommá emelkedő Angolország intézményeit csodálták; irigyelték, — az esküdtzéki eljárást is majd minden európai művelt nemzet — mint a politikai, polgári és személyes szabadság egyik főbiztosítékát átültetni, meghonosítani törekedett. Pedig itt az esküdtzéki eljárásnál az esküdtteket a polgárok közül a vak sors szemeli ki, tekintet nélkül képzettségükre, jellemükre, itélőtehetségükre; még ellenben mi 1848-, sőt 1868 ig bíráinkat polgártársaink közül épen ezen tulajdonaikra való tekintettel választottuk meg. Tehát a két rendszer közt világosan a miénk volt a hasonlíthatatlanul tökéletesebb! És törvényhozásunk ezt két évtized előtt oly könnyedén elejté, a nélkül, hogy a helyett legalább annak gyenge mását — az esküdtzéket meghonosította volna és ezzel elejté az ősi magyar alkotmány fent említett másik sarkalatos tulajdonának, a tisztviselő-választásnak fontosabbik részét, az ősi magyar alkotmány sarkalatos két attribútuma közül tehát már e másodiknak is csak csonka tornya maradt fel — a *közigazgatási tisztviselők választási joga*.

Most már ennek is hadat izentek, e körül is megásták a futó árkokat, felállították az ostrom-ütegeket, s a ki eddig ez utolsó bástya hű védőjének vallá magát, most már az ostromlók vezérei egynémelyikét is bebocsátá magához.

Jelenlegi kormányunk másfél évtizeden át a közigazgatási tisztviselők szabad választási joga mellett nyilatkozott és az őt támogató szabadelvű párt tagjai is ez alapon és e feltevésben nyerték választóiktól megbízásukat. Így tehát már a parlamenti eljárással és gyakorlattal is ellenkezik, hogy a választók megkérdése vagy is új választások elrendelése nélkül egy másik párt — az ugy nevezett mérsékelt ellenzék programjának legfőbb pontját a közigazgatás államosítását a kormány és pártja magáévá tegye, holott talán épen ezen nem népszerű pontnak a mérsékelt ellenzék programjában tulajdonítható, hogy a legutóbbi választások alkalmával ezen párt több kerületet vesztett; míg ellenben a függetlenségi és 48-as párt — a mely a tisztviselők választásának rendszeréhez ragaszkodik, több szavazattal gyarapott

A legkevesebb tehát, mit kormányunktól joggal követelhetünk és várhatunk az, hogy mielőtt ezen ugynevezett államosítást, mint törvény-

meghozatala, ez reményeket ébresztett a még teljesületlen vágyak valósisására, mert az ilyenekre illik rá, hogy „l' appétit vient en mangeant”; de másrésről a Kossuth Lajos, Wesselényi Miklós, Lovasy, Tormágy fogságra vettése, az 1843-iki országgyűlés időelőtti feloszlatása oly ingerültségbe hozta a kedélyeket, hogy 1847-ben már az országgyűlés összehívása előtt is minden vármegye a megválasztandó követeknek adandó utasításokat tárgyalá és mindenki, természetesen pártállása szerint, a megválasztandó követek kijelölésén töré fejét; a fiatalok természetesen mind szabadelvű, azaz ellenzéki volt.

Vármegyénkben Kazinczy Gábor vezetése alatt ekkor alakult a „szegény legények” társulata, azon célból, hogy ne csak itthon biztosítsa, de lehetőleg a szomszéd vármegyékben is elősegítse az ellenzéki elvek diadalát, az ellenzéki követek megválasztását. E társulatnak Andrássy Gyula gróf is tagja, mondjuk alvezére lett. Nem lehettem szerencsés annak életétől tagja lenni, mert azon évben a Szent-Istvánról nevezett törvénytől, szeptember havában tettem ügyvédi vizsgámat, s midőn ügyvédi oklevelemmel haza jöttem, már javában folytak a követválasztási mozgalmak és én a Pestről épen hazajött magas tetejű kalapos (cilinderes), újdonsült ügyvéd, szemben a sas-tollas magyar kalapos „szegény legények”-kel, bizony, rossz néven sem vehettem nekik, hogy „pecsovics”-nak tartottak.

De bocsánat! hiszen nem magamról akarok beszélni.

A szomszéd Ungvármegyéből oly értesü lé érkezett a „szegény legények”-hez, miszerint

Mai számunkhoz másfél ív melléklet van csatolva.

javaslatot, a képviselőház asztalára tenné; tárgyalás és nyilatkozat céljából magukkal a törvényhatóságokkal is közölje és ezen újonnan magáévá tett program alapján új választásokat rendeljen el.

Itt jövőnk tehát a kérdés érdemére: szükséges-e a közigazgatás államosítása — vagy sem? szükséges-e, hogy a nemzetet a közigazgatási tisztviselők szabad választási jogától megfossszunk és ezekkel is az állami központi kormány kinevezése alá rendeljük?

Ha szükséges, csak két oknál fogva lehet szükséges. Vagy azért, hogy a szabad választásból nem kerülhetnek ki jó közigazgatási tisztviselők, vagy azért, hogy jó tisztviselőket csak a kinevezési rendszer adhat.

Hát ugyan miért ne kerülhetnének ki a szabad választásból jó tisztviselők??

Azért — mondják az államosítás szószólói: mert a választók személyes rokonszenv, rokoni, baráti összeköttetés alapján választatnak, tehát ségre, képzettségre, érdemre nem tekintenek.

Tökéletesen igaz ezen állítás első része, rokonság, barátság, rokonszenv határoz az egyes választóknál. Amde hányszor láttunk választót közelebbi rokon ellenében távolabb rokonra vagy sógorra, rokona vagy sógora ellenében barátjára szavazni? Foglaljuk tehát össze mind a mi az egyes választót szavazatában elhatározza, a »rokonszenv« címe alá és rájövünk, hogy ezen rokonszenv alapja a *bizalom*: bizalommal pedig nem viseltethetünk más mint oly egyént, a kiből elegendő képzettséget, ügyességet, jellemet, tehetséget látunk, vagy legalább látni vélünk arra, hogy megbízatásának megfeleljen. Egyszerűen helytelen tehát a szokonszenvet az érdemmel egymást kizáró ellenétnek venni és azt mondani, hogy midőn rokonszenvünk szerint választánk, érdemre nem tekintünk.

Igaz, mint az imént is mondtuk, hogy az egyes választó rokonszenvre szerint szavaz, testvére, rokonára, sógorára stb. Amde a mi vármegyénknek 592 bizottsági tagja van, s a mely jelölt egy vagy két bizottsági tagnak testvére, rokona, vagy sógora: 590 más bizottsági tagnak nem az. Barátja lehet soknak, rokonszenvet érezhet iránta igen sok, bizalmát bírhatja valamennyinek is; de ez már kétségtelenné teszi, hogy oly tulajdonai vannak, a melyeknél fogva érdemes is a bizalomra. Kikerülhetnek tehát a választásból is jó tisztviselők.

De azt mondják elleneink, hogy csak a kinevezési rendszer adhat jó tisztviselőket: mert az illető minster minden egyéb tekintetet mellőzve, az illető pályázó írásbeli bizonyítványai és megbízható értesülés (információ) alapján részrehajlatlanul nevezi ki az illető tisztviselőket, vagy esz-közli kineveztetésüket.

Az írásbeli bizonyítványok és diplomák bizonyosság tesznek arról, miből vizsgázt az illető; de nem tesznek és nem tehetnek jelleméről, megbízhatóságáról, ügybuzgóságáról és szorgalmáról, az emberekkel való bánásmódjáról, a melyek a legtöbb esetben még fontosabbak az ő elméleti képességénél. Ezeket, az az ugynevezett információ nem pótolja, mert mondjuk ki egyenesen — az információ nem egyéb, mint *protektio*, vagy is a sokak egymást ellensúlyozó *rokonszenv* helyett egy hatalmas befolyásos egyén *rokonszenv*. Ezen tulajdonaira nézve a pályázót csakis a vele együtt élő választó polgártársai ítélik meg és ezért

ott a kormánypárt van többségben és valószínű, hogy az országgyűlésre is kormánypárti követeket választanak. »Szegény legényeink« siettek is oda, és okkal-móddal a kormánypárt szinte bizonyos győzelmét meghusították és megválasztatták az ellenzéki követeket. De e közben az addig többségben volt ellenfél *tetteles* támadását is kellett visszaverniök, oly körülmények közt, midőn egyik-másik láttatná magát: míg a nyers erő támadásával pillanatnyilag is, nyers erővel is, *Andrássy Gyula* gróf, *Marschalkó Tamás*, *Zöldi Antal* barátink küzdöttek meg.

Nálunk a követválasztás későbbben és sokkal szebben folyt le. *Lónyai Gabor* és *Andrássy Gyula* gróf *egyhangulag* kiáltattak ki követekül.

Vármegyénk ekkor az eddig divott gyakorlathoz képest saját költségén a fiatalágból 12 irnokot küldvén az országgyűlésre, ezek közzé én is szerencsés valék beválasztatni és az országgyűlésen az *Andrássy Gyula* gróf oldala mellett működni.

Mondhatom, hogy ezen 1847/8-iki utolsó pozsonyi országgyűlést nem a zavargó elemek által előidézett botrányok, (ilyenek nem voltak), de a magas színvonalra emelkedett politikai viták oly érdekessé tették, hogy annak emlékét az utóbbi nemzetgyűlés és mostani képviselőház vitái sem voltak képesek elhomályosítani. Igaz! még akkor fiatal voltam...

Ki nem emlékeznék ez időből az ugynevezett *Beregi indítványra* és *Gömöri ellen indítványra*? Vagy igaz!... bocsánatot kérek... kérdjük inkább, ki emlékezik arra? hisz' én akkor fiatal ember voltam, és most...? Kortársaim tehát megengedik, hogy a fiatalabbak kedvéért, a kik már

épen nem a minster, de a vármegye közönsége tehet csak helyes és biztos választást.

A választás szinte mindenkor ugyanazon törvényhatóságbeli egyénekre esik, a kik az egyéneket, a helyi viszonyokat jól ismerik, a köznéppel — még ha a nem magyar ajku is — saját nyelvén, saját tájszólásán érintkezni tudnak. A kinevezési rendszernek ellenben, ha nem is törvényben kimondott, de általánosan tapasztalt tulajdona, hogy sokkal inkább idegen, mintsem ugyanazon megyebeli egyéneket szeret alkalmazni.

A választott tisztviselőnek — bizonyos fokig legalább — éreznie kell, hogy állását a közönség bizalmának — ha ugytetszik — kegyének köszönheti; és ezért sokkal inkább tarthatja szemelőtt, hogy nem a közönség van ő érette, de ő a közönségért. És épen ezt nem találják jónak az államosítás hívei; azt mondják, hogy a tisztviselőt függetlenné kell tenni a közönségtől, az egyes választóktól, s *függetvé teszi a felülől jövő kegyektől* — az egyes pártfogóktól! »Difficile est satyram non scribere!«

A választott tisztviselő ugyszólván természeténél fogva inkább azon igyekszik, hogy a hozzá folyamodó polgártársa kívánóságát teljesítse: a ki nevezett hivatalnok, hogy a kérvényt el utasítsa. S vajjon miért jó ez? ha csak nem a bélyeg jövedék szempontjából?

Nem tartanók érdemesnek az ugynevezett nemzetiségi kérdésből merített érvelésre csak szót is vesztegetni, ha oly nagyon gyakran és oly fontos arccal nem hoznak fel ellenünk, hogy az egyseges magyar állam eszméje, biztossága teszi szükségessé, hogy a nemzet megfosztassék tisztviselői választási jogától, nehogy egyik vagy másik vegyes nemzetiségű törvényhatóságban a nem magyar nemzetiség kerüljön uralomra. De azonfelül, hogy mi erre még példát nem tudunk, holott a nemzetiségi törvény életbe lépte óta volt rá idő; so-hase járulhatnánk oly önző, oly gyáva, oly büns politikához, a mely az ország lakosságának egy nem magyar ajku töredéke miatt a tősgyökeres magyar többséget is megakarja őseitől öröklött politikai jogaitól és szabadságától fosztani.

Némely harcosai az államosításnak annyira mennek e pontnál, hogy még »magyar abszolutizmus-ról sem átalnak beszélni. O miseri! quae tanta insania cives!? Creditis auctos hostes!?« mondá *Laocoon* és mi azt mondjuk, hogy ez káromlás, ez blasphemja! A magyar nemzet, beékelve csupa idegen nemzetek közé, a kik mindenkor kaján szemmel nézték őt maguk közt, so-hase abszolutizmussal, de egy ezred év óta mindenkor szabadelvű alkotmányával tartá fel magát és egyedül ennek köszönheti, hogy minden bevándorolt idegen rövid idő alatt szívesen magyarrá lett; és viszont csak a kétségbe esett gyávaaság vihethet oda, hogy magát az abszolutizmus — habár magyar abszolutizmus karjaiba vesse; annál inkább, mert a mi helyzetünkben azon képelt magyar abszolutizmusból csak egy lépés — egy fél lépés a nem magyar abszolutizmus vermébe vezetne, a melyből többé nem oly könnyen szabadulnánk!

(Vége köv.)

felettünk *tuonymo* többségben vannak, egy kis magyarázatot bocsássak előre.

»Acti parit reactionem«; igaz ez alulról felfelé és felülről lefelé egyaránt. Szabadelvű mozgalmakkal és törekvéseinkkel szemben az akkori kormány a *vármegyéket erősebben akarván megfékezni* és erre engedelmesebb eszközöket szerezni, mintsem az akkori nagybirtokú, nagytekintélyű és ennélfogva nagyon független hazafias gondolkozású főispánok voltak: ezeket szinte rendszeresen mellőzé és helyöket helytartókkal, ugynevezett *adminisztrátorokkal* tölté be, a kikkel szinte feltétlenül rendelkezhetett. Ez volt az ugynevezett *adminisztrátori rendszer*. Hogy ez behozassék, kellett *Mailáth Antal* gróf kancellárnak is hivatalát *Apponyi György* grófnak átengednie.

Hogy ez az adminisztrátori rendszer nem volt népszerű, sőt ellenkezőleg, hogy országos sérelmet képezett, hogy igen nagy ellenzésre talált, az igen természetes. És mégis, az országgyűlés folyama alatt, *Beregvármegye* különben magas képzettségű fiatal követe vállalkozott oly indítvány tételére, a melynek elfogadásával az adminisztrátori rendszer országgyűlési szentesítést nyert volna! Az indítvány oly ügyesen volt megtevé, hogy sokan, megvalom magam is, észre sem vettük horderejét; de legott felemelkedik székéből *Szent-Iványi Károly*, *Gömörvármegye* követe, (a kiegyezés utáni időkből a képviselőház elnöke) és éles eszével, éles hangjával ugy boncolja szét, hogy az ellenzék s a fiatalaság ugy érezte magát, mint a kit vélt jó barátja bekötött szemmel vezet, s valódi jó barátja a mélység szélén rántja le szeméről a köteléket.

A mi követünk *Andrássy Gyula* gróf kétszer

A vármegye gyűlésterméből.

(Folyt. és vége.)

Az első napi közgyűlésről szóló jkönyvek meghitelesítetvén, felolvastattott a vármegye házipénztári és utentartási alapjáról szóló 1889. évi számadások tárgyában kelt állandó választmányi határozati javaslat, melynek elfogadásával a házipt. számadás 105,206 ft 13 krnyi bevétellel s 2 ft 52 krnyi maradvánnyal. — az uti ptári számadás pedig 59,587 ft 32 krnyi bevétellel s 12,894 ft 24 krnyi pénzmaradvánnyal helyesnek találtatván, a számadás, illetőleg a számadási zárlat felülvizsgálás és megerősítés végett a szakminisztériumokhoz felküldetett.

A közmunka kiosztására vonatkozó tervezet elfogadása után többrendbeli felsőbb helyről érkezett intézvény olvastattott föl, ezek között az árvizkárosultak segélyezéséről szóló számadást jóváhagyó b. ü. m. leirat, — a *Butka* község vásárjogosultsága tárgyában kelt keresk. minist. intézvény, a kir földmivelésügyi minist. rendelete, mely a községnek állatorvosi körökbe való beosztását meg nem engedí, — a kir. belügym. leirata, melylyel az 1890 re megajánlott vármegyei pótdadónemeket s azok kivétési %át jóváhagyja, — a keresk. minster leirata, melyben tudtul adja, hogy az 1890-re 91,000 ftnyi deficitet megállapított utentartási költségeloirányzat hiánylatából 25,000 ftot tárcája terhére átvállal.

Olvastattott a számonkérő szék üléséről szóló jkönyv, melyszerint ez évi febr. hó 1-én volt az összes hátralék 1898 ügydarab, és pedig az alis páni hivatalnál 500, tisztiügyészetnél 61, főpénztárban 9, számvédségnél 360, árvaszéknél 351, államép. hivatalnál 136, szerencsi szbirói hivatalnál 55, tokajinál 86, újhelyinél 143, bodrogközínél 97, gálszécsinél 26, nagymihályinál 9, varannainál 32, homonnainál 22, szinnainál 11 ügydarab. A pénztárak vizsgálatáról szóló jkvek tudomásul vétettek; a vármegyei nyugdíjintézet, ugyszintén a községi jegyzői nyugdíjalap takarékpénztárlag kezelt tőkére vonatkozólag kimondattott, hogy azok állampapírokba helyeztessenek el.

A magyar tudományos akadémia megleghangu átirattal s ajándékkal megküldötte *A magyar szent korona és koronázási jelvények története és müléirása* c. díszes kiadványt, mely levéltárba tétetni rendeltetvén a küldőnek jkönyvi köszönet szavaztatott.

N.-Mihály község tolonc-számadását, mert elkésztetten küldetett föl, visszautasította a belügyminister. — A temesvári honvéd szobor bizottság átirata sokszorosított és a gyűjtés foganatosítása végett j. főszolgabírákhoz megküldetni rendeltetett.

— Az ebtartási szabályrendelet elfogadattott s megerősítés végett a szakminisztériumhoz felterjesztetett. — *Szeidenfeld* Henriknek a m. laborczi vámoshid bérbevételére vonatkozó 700 ftos ajánlat-tétele visszautasított, — *Heller* Jakab volt bérlőnek felebbezése a keresk minsterhez felküldetett. — *Thomán* Henrik dr. Bécsben volt és Újhelyben letelepedett gyakorló orvosnak diplomái kihirdettettek. — A vámos hidak és kompok vámtarifájának és teherképességének megállapítására vonatkozó küldöttségi véleményes jelentés elfogadattott s megerősítés végett a keresk. minster elé terjesztetett. — S.-a. Újhelyben a Szécsenyi téren álló s az 1809-iki nemesi folkeléskor a győri csatában elvérzett inzurgensek emlékének szentelt oszlop ujjáépítési költségeinek részben való fedezése végett a vall. és közokt. minsterhez felirat intéz-

beszelt e vitában, természetesen a gömöri ellenindítvány mellett. As első napon hazafiai mély érzelmének oly felháborodásával, hogy időnkint a szó is elakadt a torkán, mintha a sirás környezné; a harmadik napon már visszanyert önuralommal, egészen nyugodtan, az adminisztrátorokról a királyi tanácsosokra menvén át, s ezeket osztályozván, hogy vannak kik tudnának a királynak tanácsot adni, de nem kérik tanácsukat; vannak, kikét nem is kérik, de nem is tudnának adni; vannak végre a kik rossz tanácsot adnak, de ezt oly humorral, oly éles gunynyal, hogy a kik eddig az elkeseredéstől voltak eltelve, most, követek és hallgatóság egyaránt, hangos hahotára fakadtak, a mely még a terem ablakait is megrezgetteté.

Andrássy Gyula gróf e naptól kezdve a fiatalaság kedvence, eszményképe lett!

Eljövének a márciusi napok... Az országgyűlés *István*- az utolsó nádor-ispán vezérlete alatt egy nagy küldöttséget indított Bécsbe, V. Ferdinánd királyhoz. Megkérdeztem *Andrássy Gyula* gróft, nem rosszalná-e, ha egy-két társammal én is elmennék ez alkalommal Bécsbe. »Sőt igen örülök rajta ha jönnek«, viszonzá, »mentül többen és a költségeken se akadjanak meg, én fedezem«. De biz a zempléni fiatalaság közül csak hárman mentünk: *Matyasovszky Kálmán*, *Kossuth Ádám* és én magam.

Bécsben a belvárosban voltunk szállva két egymáshoz közel levő szállóban, az egyikben a küldöttség, másikkban a fiatalaság, mintegy háromszázan. A belvárosban a nemzetörség látta el a szolgálatot, a katonaság a bel- és külváros közti szabad téren (glacis-n) táborozott. A *Burg* udvarán azonban egy osztály huszár, egy zászlóalj baka

Folytatás az első mellékleten.

tetett. — Tálya nközségnek szervezkedési szabályrendelete hosszabb eszmecserevel járt; vitatárgyát képezte e szabályrendeletnek abbéli intézkedése, hogy a floxerától elpusztított, de ujlagosan beültetett szőlőterületeknek őrzési költségeivel kizárólagosan ne csak a szőlőbirtokosok, hanem általában a földbirtokosok rovassanak meg állami adójuk arányában, — a szakasz ily értelemben megerősített s annak jogerőre emelkedése esetén feljogosított az előjáróság, hogy az 1360 ftnyi kiadás fedezetének biztosítása végett pótköltségvetést készíthessen.

Végül elintézték nyertek a következő községeknek 1890 re szóló háztartási költségvetései: udvai körjegyzőség, m.-laborczi kj. B. Keresztur, H.-Kak, csanálói kj. B.-Kisfalud, ulicsi kj. ondi kj. Varannó, Tarczal, ladmazci kj. Harkány, Megyaszó, Tolcsva, n.-géresi kj. velejtei kj. varannai kj. szinnai kj. havaji kj. Monok, Sztrópó, Tálya (a fentebb előadott módosítással) Girincs, Ujhely és a sztarinai kj. 89 évi költségvetése. — Számadások: Tokaj (87, 88) h.-csebinyei kj. 88; T.-Lucz 88; sztrópói kj. 88; sókúti kj. 88; ulicsi kj. (87, 88); Sóstófalva (80—88); Majorócza (87, 88); trauczonfalusi kj. 88; göröginyei 88; Köröm 88; Tolcsva 88; Harkány 88; Mernyik, Komaróc és Csicsóka 88; T.-Jesztreb, Mogyoróska. T. Izsep 88; V.-Hosszmező, O.-Kázmér, Szedliczke, Csicsvaalja (87,88); Monok, Gálszécs, J.-Volya, Köporuba, Bánszka, Vehécs, Csanálos, O.-Liszka és a czéki körjegyzőségnek 1888. évi számadásai.

Ezek során a két napos közgyűlés febr. 26-án az esteli órákban végződött.

Vármegyei ügyek.

A „Jó sziv egyesület“ 1000 ftot küldött a vármegye területén gyámolításra szorult inségeseknek.

Kis-Géres tüzkárosultjai javára 220 ftnyi segítséget utalványozott a belügyminister.

Inségesek ügye. Főispán ömeltóságának, mint a vármegye területén lévő inségeseket segítő bizottság elnökének fölterjesztésére, melyben az inségesek élelmezése céljából előreláthatólag felmerülhet költségek fedezésére a rendelkezésre álló 9000 fton felül még további 9000 ft kiutalványozását s egyúttal az inségeseknek vetőmag-kölcsönrel való ellátására engedélyezett 2000 ftnak 10,000 ftra leendő kiegészítését kérte, Teleky gr. belügyminister leiratában elmondja, hogy miután az inségesek felsegítésére ez idő szerint 9000 ft áll a törvényhatóságnak rendelkezése alatt, mely összeg celszerű és takarékos felhasználás mellett még hosszabb időre elégséges, továbbá, miután a minister a kezelése alatt lévő inséges könyöradomány-alap elemi csapások következtében a legutóbb károsultak által már is tulságos mértékben igénybevétegetett, ennélfogva az újabb könyöradomány kiutalványozását nem teljesítheti. Ami pedig az inségesek részére szolgáló vetőmag-kölcsönösszegnek 10,000 ftra leendő kiegészítése iránti kérelmet illeti, kijelenti a belügyminister, hogy előzőleg e tárgyban kiadott rendeletében hangsúlyozott indokoknál fogva az csupán a *községek, mint erkölcsi testületek egyetemleges jótállása mellett engedélyezhető*; egyúttal pedig megjegyzi, hogy miután az inséges könyöradomány-alap korlátozott pénzkész-

és egy vagy fél ütég ágyu volt. A belváros kapuin belőlről a nemzetőrök kívülről katonák állottak őrt.

A küldöttséget déltájban a Burgba elkisértük, s míg az kihallgatáson volt, mi az udvaron állottunk. Vagy egy óra mulva az egyik ablakon kiszól hozzánk Andrassy gróf, hogy mehetünk nyugodtan, mert őfelsége megadta a mit kértünk. Kucsmaínkat felhajigálva, nagy éljenzéssel távoztunk, s mint a bécsiek által szivesen látott vendégek alkonyatig sétálgattunk. Ekkor azonban szájról-szájra jött az izenet Bónis Samu szabolcsi követőtől, (mert ő és Jozipovich, a mostani horvát minister atyja, voltak a fiatalság vezérei), hogy jöjjünk azonnal a szállóba. Itt felszólított minket, hogy maradjunk együtt, mert a dolog még sem megy oly simán és még utcai harcra kerülhet a dolog. De már akkor a 300-ból csak 81 en voltunk, nevezett két zempléni társam azonban velünk volt. A többiek jobbnak látták még idejében kiosonni a külvárosokba, a honnan szabadon el is mehetnek, ha bent baj lesz.

A tanácskozás a Burgban éjféltáig folyt, hol nagyobb, hol kisebb reménnyel, s a két Andrassy gróf, Gyula és Aladár, időnkint eljött minket az együttmaradásra buzdítani, mindenkor megmondván, miként állanak a kilátások, míg végre, ha jól emlékszem, 2 óra felé éjféltáig eljötték megmondani, hogy már bátran és nyugodtan aludni mehetünk: minden meg van adva.

Matolay Etelo.

(Folyt. köv. a 12-ik számban.)

leténél fogva ilyen nagyobb összeg onnan ki nem utalható, a kért inséges kölcsönnek, esetleg az állampénztárból leendő kiszolgáltatása végett egyidejűleg a pénzügyministert kereste meg.

A Kaeszenbaum Márton-féle hagyományos tömegre ügyelő számvevőszék a mult hó utolsó napjaira kitűzött, de közbejött nehézségek miatt elhalasztott számonkérőszéki üléseit f. hó 10-én és a következő napokon fogja megtartani.

Sertésszállítás A földmívelésminister, mint-hogy az ország területén, valamint a kőbányai sertés piacon uralkodott ragadós száj és körömfájás feltűnően enyhe lefolyású és emellett szünőben is van; a sertéseknek Kőbányára való bevitelét korlátozó rendeletét akként módosította, hogy az ország területéről Kőbányára a sertések engedély nélkül szállíthatók; magától értendő, hogy a sertések szabályszerű marhávallel állandók el és a vasutra való feladaskor szakértő látat szigoruan megvizsgálandók.

A „szegi gőzmalom részvénytársaságnak“ 1890. március hó 30-án S.-a-Ujhelyben tartandó közgyűlésén az 1889-ik évről betérjesztendő üzleti jelentések.

1. Igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn az 1889-ik üzletév zárszámadásait előterjesztjük, sajnálattal kell kijelentenünk, hogy malmászatunknak a lefolyt évben nehéz viszonyokkal kellett küzdenie, minthogy a felvidéki malmok legtöbbje — s ezek között vállalatunk is — a körülmények kedvezőtlen alakulása folytán visszas helyzetbe jutottak az ország többi malmaival szemben, mert míg a fővárosban haráridő üzleti kötések fedezése céljából különösen az év első felében rendkívül nagy buzamennyiségek felhalmozódtak, egyes nagyobb vidéki malmok pedig kedvező fekvésöknél fogva nagy környékek termésit verseny nélkül absorbeálhatták, addig a felvidéki malmok kénytelenek voltak a nyers-termény beszerzését aránytalan magas árak mellett eszközölni, minthogy termővidékük területéhez képest e vállalatok száma nagy, és a roz aratás teljesen megingatta a kínálat és kereslet közötti egyensúlyt.

Ez okozta, hogy társulatunk, mely normalis viszonyok között jóval a budapesti árakon alul szokta a buzát beszerezni, a lefolyt évben kénytelen volt legtöbb esetben a malomtelepre számítva budapesti árakat fizetni, mely körülménynek leginkább tulajdonítható, hogy számadásainkat nyereség-egyenleg nélkül kellett lezárunk.

A lisztüzlet az év első felében majdnem folyton lemenő irányzatot követett, mi nem csekély veszteséget okozott készleteinkben, de mind amellet sikerült a félelvi mérlegben az egyensúlyt fentartani, amennyiben ez 242 ft 08 krnyi tisztanyereséget eredményezett Julius közepe táján, midőn az általános kedvezőtlen aratás köztudomásra jutott, ugy a buza- mint a liszt-árakban rohamos áremelkedések állottak be, melyeknek következtében ezen egy hónapban 3634 ft 82 krt nyertünk; azonban nem voltunk azon helyzetben az évnek ezen egyedüli kedvező időpontját, illetve conjuncturáját teljesen kihasználhatni, mert a szerencsétlen véletlen ugy hozta magával, hogy elodázhatlan javítások miatt a legjobb üzleti időben, azaz július második felében és augusztus elején 17 1/2 napig szünetelnünk kellett, mely körülmény mindenesetre egy tekintélyesebb jövedelemtől megfosztott.

E rövid conjuncturát mihamar visszhatás követt, minthogy országos roz aratásunkkal szemben az inportra utalt államok bőtermésben részesültek, a lisztárak a mindinkább hanyatló kivitel folytán egyre csökkentek, és ekkép az augusztus—novemberi időszak vállalatunkat 5815 ft 85 kros veszteséggel terhelte. December havában az üzlet ismét kedvezőbb fordulatot nyert és 2512 ft 19 kr nyereséget eredményezett.

Miután azon — hatáskörünkön kívüli — okokat felsoroltuk, melyek nyer- és vesztszámlánk egyenlegének végeredményére oly lényeges befolyást gyakoroltak, legyen szabad kiemelnünk, hogy vállalatunk üzleti köre a tultermelés e válságos idejében sem kisebbedett, sőt kijelenthetjük, hogy az említett — valamint a szokásos ünnepi s egyéb kisebb szünetek kivételével — társulatunk képes volt a gyártást egész éven át teljes erővel folytatni, még akkor is, midőn a hazai nagy malmok a helyzet által kényszerítve kölcsönös egyezmény alapján az őrlés megszorítását elhatározták. Ekkép vállalatunk fenállása óta nem csak a legnagyobb mennyiséget őrlöttük meg, hanem saját termelésünk nem is lévén elég szükségletünk fedezésére, még 2237 mm. 10 kgr alsó számú idegen lisztet is vásároltunk.

Ezeknek előrebocsátása után van szerencsénk egyes üzletágaink kimutatására áttérve, a mult év forgalmát következőkben bemutatni.

Az 1889. évet a magtárban levő 5799 mm. 50 kgr. buza és 615 mm. 80 kgr. rozskészlettel kezdtük meg. Csere és vámképen bejött a magtárban összegyűlt többlettel együtt 2156 mm. 31 kgr. buza és 338 mm. 10 kgr. roz. Kézpénzért 370412 ft 63 krnyi értékben vásároltatt: 47163 mm. 87 kgr. buza és 1143 mm. 26 kgr. roz; összes életkészletünk tehát 55119 mm. 68 kgr. buza és 2097 mm 16 kgr. roz. Ebből öröltetett a múmalomban: 49600 mm. buza és 1500 mm. roz; továbbá eladatott 150 mm. roz, maradt tehát 1889. december 31-én magtárunkban: 5519 mm. 68 kgr. buza és 447 mm. 16 kgr. roz, és pedig a buzát 8 ft 33 krjával és a rozst 6 ft 84 krjával számítva. Ezen kívül megvásárolt, de le nem szállított buza 2133 mm; összesen tehát 7652 mm. 68 kgr. buza és 447 mm. 16 kgr. roz.

A múmalomban fölönött 51100 mm-áza életnemüből a mult évben 49998 mm 55 kgr. különféle örlemény készült. Vásárolt idegen liszt 2237 mm 10 kgr. 1889. évben összegyűlt többlet 8 mm 8 1/2 k. 1888. évről étvett készlet 2549 mm 03 kgr. Összesen 54793 mm 49 1/2 k.

Ebből csere és eladás útján 487761 ft 66 krnyi összegben értékesítettett 51466 mm 31 1/2 k.

Maradt 1889. dec. 31-én 3327 mm 18 kgr. lisztkészletünk és habár az 1888. évi készlet-hozatalnál 778 mm. 15 kgral többlet leltároztunk az év végével, még sem átalottuk régi szokásunk szerint a lisztet 1 fttal és a korpát 50 krral a rendes eladási árakon alul számításba venni.

A parasztmalomban a lefolyt évben a vendégek részére összesen 2851 mm. 51 kgr. életnemüt öröltünk és ezen üzletág 1710 ft 02 krnyi jövedelmet hozott.

Malmászatunk a lefolyt évben 3340 ft 12 krnyi tisztá nyereséget eredményezett.

Kisebb bevételekben és takarékbetéti kamatokban befolyt 440 ft 56 kr.

Az összes nyereség tehát 3780 ft 68 krt képez.

Ebből elhasználati százálek gyanánt az értékcsoökkenési tartalékalap javára fordított 3207 ft 44 kr.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kikötött járandósága pedig 900 ft — krra rüg 4107 ft 44 kr.

és így a 326 ft 67 krnyi különbözet mint veszteség lett az üzleteredmény számlában kitüntetve, mely összegnek a tartalékalapból való leírását elrendelni méltóztassék.

Ezek után kérjük, miszerint a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után saját jelentésünket tudomásul venni, a mérleget megállapítani, indítványunkat elfogadni és számunkra a felmentőt megadni sziveskedjék.

Miután ugy az igazgatóság, mint felügyelő-bizottság működésének időtartama e közgyűlés alkalmával lejár; méltóztassék az igazgatóságra nézve, mely egy főigazgatóból és 3 igazgatósági tagból álland és annak utána a felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttagjára nézve az alapszabályok 22 ik és 50-ik §§ értelmében a választást megajteni és a felügyelő-bizottság évi díjazását — működésének időtartamára — megállapítani.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1890. évi február 22.

Szöllösy Gyula,

főigazgató.

Nyomárkay József, dr. Schön Vilmos, Szöllösy Arthur, igazgatósági tagok.

2. Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Kötelességünköl folyólag van szerencsénk jelenteni, hogy a társaság ügyvezetését a lefolyt 1889. évben is éber figyelemmel kísértük és a vállalat könyvei és pénztárai, valamint lisztára és magtára időnkinti vizsgálatainál mindenben legjobb rendet s kellő pontosságot tapasztaltunk.

A társulat vagyónát a becsatolt leltár szerint f. évi január elsején személyesen leltároztván, mai napon az igazgatóság által az 1889. évről betérjesztett zárszámadásokat vizsgáltuk meg, és meggyőződünk arról, hogy ezek az üzleti fő- és mellékkönyvekkel teljesen megegyeznek s az alapszabályok határozatainak megfelelőleg állítottak össze.

Ennélfogva hozzájárulunk az igazgatóság azon javaslatához, miszerint az 1889. évre kimutatott 326 ft 76 kros veszteség a tartalékalapból leírassék és egyszersmind kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy a mult évi számadásokra vonatkozó felmentvényt ugy az igazgatóság, mint az alulirt felügyelő-bizottság részére megadni méltóztassék.

Végül miután működésünk ideje ez uttal lejár, a tisztelt közgyűlésnek az irányunkban eddig tanúsított bizalomért köszönetünket nyilváníthatjuk. Kelt Szegimalomban, 1899. március 2-án.

Tisztelettel:

Zinner Henrik, Horváth Endre, Schwarz Bernáth,
felügyelő-bizottsági-tag.

Hírek a nagyvilágból.

A cár mostohája. III. ik Sándor cár tudtára adatta *Dolgoruckij* hercegnőnek, II. Sándor balkézről való nevének, hogy gyermekeivel együtt száműzve van örökre az Oroszbirodalomból, s elmehet a merre vágya vezérli. A hercegnő 30 millió rubelt érő birtokait pénzzé tévén mint hírlík, Franciaországban fog letelepedni fiaival együtt, kik a közársaság hadseregébe lépnek.

Szerbia és Bulgária között a jó szomszédi viszony egyre hidegül.

Uj nihilista összeesküvés nyomára jöttek Szent-Pétervárt. Számos elfogatás történt. A rendőrség titkos írásoknak és robbanó szereknek jutott birtokába.

Az emberek kisebbednek. Egy francia természettudós azt a furcsa felfedezést tette, hogy az emberek termetre nézve évszázadról évszázadra folyvást kisebbednek. A 17. ik század elején még átlagosan 1 mtr és 75 cm. magasak voltak az emberek; ez a szám a múlt század végén leszállt 1.68-ra, a 19. század elején 1.66-ra, most 1.62-n áll. Ezekből a számokból következteti az elmés kiszámító, hogy a teremtés korában öt méter magasak voltak az emberek; Krisztus idejében már csak fél akkorak. — Krisztus után pedig a 4000. ik évben már csak 38 centiméternyi magas törpék fogják lakni a földet.

Hírek az országból.

Kabinet-válság. A *Budapesti Hírlap* pénteki számában írta, hogy *Tisza Kálmán* miniszterelnök, a honossági törvény módosítására vonatkozólag a közte s több minisztertársa között támadt és áthidalhatatlan szakadás miatt *Öfelségének átnyújtotta lemondását*. A király nem fogadta el *Tisza* lemondását, hanem újabb tanácskozással végett magyar minisztereit magához hivatta. A király elnöklete alatt két ízben is tanácskoztak a miniszterek, de az ellentéteket péntek reggelig kiegyenlíteni nem sikerült. Öfelsége az ellentétes álláspontok fölött tegnap döntött s a miniszterelnök lemondását elfogadta.

A 'Zemplén' távirata.

Budapest: feladatott márc. 8-án, d. e. 11 óra.

Tisza Kálmán kormány-elnök lemondott. Miniszterelnök lesz Szapáry Gyula gróf, ki egyszersmind átveszi a belügyministeri tárcát. Teleky Géza gróf eddigi belügyminister földművelésügyi miniszterre fog ki neveztetni. Egyéb személyváltozás a kabinetben előreláthatólag nem fog bekövetkezni.

József főherceg, mint Fiuméből írják, folyó hó 2-án ünnepelte meg szűk családi körben 58-ik születése napját.

A Petőfi társaság *Reviczky* Gyulának, a melankólia és szívetszorító nyomor megdöbbentően őszinte költőjének, a kerepesi temetőben porló hamvai fölül síremléket akar emelni és a sajtó utján hívja föl mindazokat, kik a költő dalaiban gyönyörűt és élvezetet találtak, hogy szíves adakozásaikkal a terv létesítéséhez hozzájárulni kegyeskedjenek. Az adakozások *Szana Tamás* titkárhoz (Budapest, IV. ker. bástya utca 11.) küldendők.

Nagy havazás volt mindenfelé. Februárról márciusra átmenve az ország minden részéből érkeztek jelentések, hogy a március csikorgó hideggel és hatalmas havazással köszöntött be. Helyenkint 36 órán át esett a hó s viharral szövetkezve a közlekedést is megátolta.

Különtélek.

(Személyi hírek.) *Főzsa István*, miskolci törvényszéki jegyző, a sátoralja-ujhelyi ügyészséghez alügyészsé neveztetett ki. — *Ujfalussy Endre* városi főbíró, múlt hétfőn d. e. a városháza előtt vezető gyaloguton megcsuszva oly szerencsétlenül esett el, hogy alsó lábszárában csontrepedést szenvedett. Felépüléséig, minek hamaros bekövetkezését őszintén óhajtjuk, *Csákos Imre* v. tanácsos végzi a bírói teendőket. — *Dobias Ede* kir. mérnök. Uj helyből Eperjesre helyeztetett át a kir. állampolgári hivatalhoz. Vármegeyénk kiváló szakembert, társadalmunk pedig szeretetreméltó individuumot veszített a távozóban. Kívánjuk, hogy tisztelt barátunk és családja új otthonukban megtalálják aminek itthon örvendettek: az emberek ragaszkodó szeretetét!

(R. Kossuth Lujza levele.) Örvendek, nagyon örvendek hirt meritene t. olvasóink azokból a meleghangú sorokból, melyeket idegenben élő nagy hazánkfianak, *Kossuth Lajos*nak az általa imádásig szeretett s minden magyar embertől mély alázattal tisztelt nővére, *Ruttkayné — Kossuth Lujza* asszony intézett Turinból Ujhelybe »tisztelt-szeretett« barátnőjéhez, *Matolayné — Szerdahelyi Amália* asszonyhoz. A drága sorok büszke reménnyel töltik el szívünket, hogy már május hónapban ünnepies alkalmunk nyílik Ujhelyben hódolattal üdvözölhetni a nagy honleányt, *Kossuth Lajos* nővérét, aki, mint a bibliai próféta-asszony, életének utolsó vágyát akarja betölteni, hogy szívének, lelkének legkegyeletesebb tárgyát, »szülőföldje széphatárát«, *S. a. Ujhelyt*, vizionálhassa. Hozsanna az érkezőnek — »ki az Úr nevében jó!« A bizalmasabb helyek elhagyásával megrövidített levél szövege ez: »22. Via dei Mille Turin, Febr. 18. 1890. Tisztelt Szeretett Barátném! — Mielőtt elmondanám kissé késedelmes válaszom hát fogadd Édesem szívem mélyéből eredő meleg köszönetemet szerető édes szavaidért, melyek jótékonyan felmelegítették az öröm sugaraival szívemet, annál inkább nagyra becsülöm szíveségedet, mert oly régóta nem találkoztunk, s az élet változékony eseményei gondoskodnak róla, hogy a haladó napok s éveket komoly gondok s bánattal lássák el, mely sok kedves emléket háttérbe szorít szívünkben. — Szíves ajánlatodat nemcsak köszönettel, de örömmel fogadom el; légy szíves ezt tisztelt kedves férjeddal is tudatni. . . . Hogy mikor? és mennyi időt tölthetek kedves körötökben — azt most meghatározni nem tudom. — Ime! épen ez oka annak, hogy rögtön nem feleltem soraidra, mivel azt irtad, hogy tudatni óhajtanád minden ösmérséinkkel jöveteletem, — azon igyekeztem, hogy meghatározzam érkezésem idejét, még végre is lehetetlennek bizonyult ez több okoknál fogva; s kénytelen vagyok abba megnyugodni, hogy a mikor tisztábban látom magam előtt az utat, pár héttel indulásom előtt foglak tudósítani Kedvesem. Május előtt semmi esetre sem fogok mehetni, de légy meggyőződve, hogy ha Isten betegségtől óvja meg kedves bátyámat, minden esetre teljesíteni fogom óhajtasomat közöttetek tölteni néhány napot. — Reményem, s meleg soraid folytán tudom, hogy fogok ott szerető szíveket — de fájdalom, üres helyeket is találni. Szegény Somogyi Istvánné, ki gyermekkorom kedves barátnéja volt — nem fog idvezelni mint tette volna ha bevárhatja látogatásomat. — Szinte a te kedves leányod is. — Ki számlálhatná meg a könyveket, melyeket utolsó találkozásunk óta sirtunk? — Én két drága fiamat vesztettem el! Az utolsó — Béla fiam 3 nevetlen árvát hagyott — s azokat a mértőldékek ezrei választják el tőlem. — Óh — a könyvek közös nagy testvérisége — mint fűzi össze az egész emberiséget egy nagy érző szívvel! — s mégis mennyi keserűség és gyűlölet egymás iránt torzítja el ezt a szép világot, melyet az Isten boldogság helyévé alkotott csak ily bámulatossá és széppé! . . . Nagyon sajnáltam és sajnálom most is, hogy az 5. júliusi látogatásnál nem voltatok jelen. Valóban oly nagyszerű ünnep volt az, mely nemcsak a mi szívünkben, hanem egész Olaszországban nagy benyomást tett; — hanem hát én tudom, hogy a körülmények mily zsarnokul állnak-ellen sokszor legmelegebb óhajtasainknak is. — Bátyám egészsége e télen bizony nagyon gyarló; kikerült ugyan a járványt, mely itt is két hónapig tartott, hanem minduntalan támad valami baja, mely bár nem veszélyes, de szenvedést okoz — (igaz, hogy az öregység már magában is betegség, még pedig gyógyíthatlan) — Az a szerencsénk, hogy jó orvosunk dr. Basso valóságos fiú csatlakozással gondozza bátyámat, s ha szükség van rá, nem csak az orvos, hanem az ápoló helyét is magára vállalja. — Már eleve örvendek kedves kis leányodat láthatni; tartsa s fejlessze az Isten örömeit Kedvesem. Csak az egészséget szilárdítsátok? fris levegő s testmozgás ennek a fő feltételei; csakhogy ezt sokszor az iskolákban feláldozzák a szellemi fejlődésnek: pedig egészség nélkül az is hiábavaló. . . . Nagyon el vagyok halmozva a levelezéssel, s utolsó fiam elvesztése óta nagyon megöregedtem, annyira, hogy szinte kétkedem néha örömet teszek-e majd látogatásommal? Bátyám szíves tiszteletét küldi ugy neked,

mint az alispán urnak. — Isten legjobb áldása rajtad kedvesem s családon. Meleg szeretettel ölel a viszonzlás édes reményében — szerető tisztelő barátnéd *Ruttkayné, Kossuth Lujza s. k.*

(Március 15-ikét) Ujhely város polgársága ez idén is készül megünnepelni. A gimnázium javára épen azon a napon rendezendő jelmezes bazár most kiszorítja ugyan az ünneplő polgárságot megszokott gyülekező helyéből, a színházból, mindazonáltal előrelátjuk, hogy a visszaemlékezés lelkesítő tüze nagy közönséget hoz össze — ha máshol nem, hát a „Diana“ fürdő tánctermében.

(Az ujhelyi főgimnázium javára) rendezendő jelmezes bazár, a szélrőzsa m'nder. irányába szétküldött meghívók szerint, folyó hó 15. én fog megtartatni. Negyvenkét év előtt ezen a napon proklamálták a szabadságot; most pedig azzal, hogy e napon a nevelésügy egy új telepének felállításához járulunk hozzá, a szabadságot birtosítjuk, mert »nevelés teszen szabaddá!« A kiadandó díszes emléklap »Hegyalja« címmel már sajtó alatt van. Az emléklap titkaiból annyit elárulunk, hogy annak első oldala a bazárban közreműködő hölgyek festői csoportozatát mutatja *Divald* pompás fénynyomatában. A sors- és páholyjegyek eladásából oly szép összeg gyűlt össze, hogy a siker már is biztosítva van s így a rendezőség a bazár árakat a minimumra szabhatta. Így pl. egy sült ára 30 kr, egy adag tészta ára csak 20 kr. lesz, mely nemcsak a közvacsorák árjegyzékéhez, de az ujhelyi vendéglősök étkeklapjához mérten is potom árnak mondható!

(Színészet) *Halmai Imre* színigazgató, a közelmúltból is kedves ismerősünk, jeles erővel és jól szervezett társulatával Zomborról f. hó 22. én Ujhelybe érkezik. Egyelőre *tíz* előadás tartására nyert a hatóságtól engedelmet.

(Időjárás.) Ma egy hete olyan rögtönzött telünk támadt, hogy beillett volna Szibériába. Egész nap orkászertü szél fújt s átláthatatlan garma dákba seperte össze a havat. Ezek a hógarndák még a vasuti vonatokat is megállították. Huszonegy órán át el voltunk zárva a nagyvilágtól. Budapestről a szombati lapokat csak hétfőn délben kaptuk. *T. Lucz* határában a vonat felakadt és sok időbe s nagy erőbe került kiszabadítása. A vihar seprője helyenkint olyan magas hótörleszket épített, hogy vármegyénk több pontján emiatt a közforgalom napokig szünetelt. Szerdán, pénteken 5 óra hosszáig ismételve havazott. Szerencse, hogy a nagy hóesést mérsékelt olvadás követe, mely különben már itt volna a félelmetes »fekete leves.« Így is van okunk tartani az »árvizes vendégség«-től!

(Tejszövetkezeti ügy.) Csak pár héttel ezelőtt, mikor a földművelésügyi minisztérium költségvetését tárgyalták az országgyűlésen, *Szapáry Gyula* gr. földművelési miniszter közgazdasági politikáját körvonalozó beszédében, egyebek közt, jószándéku tanácsal is szógtált a gazdaközönségnek; ajánlván, hogy az ország egyes vidékeinek ugyszintén több okszerűen berendezett uradalomnak buzdító példáját követve, az anyagi siker reményében s tudatában iparkodjanak *tejszövetkezeti* létesíteni. A miniszternek kormányfői jóindulattal mondott szövege nem lett a pusztában elhangzó kiáltás; legalább Zemplénben elhallatszott és itt meg is hallgatták a miniszter tanácsát. *Andrássy Sándor* gróf, velleji nagybirtokos, egész lelkesedéssel karolta föl az eszmét. Vidékbéli gazdatiszai sorában propagandát indított, s fáradozásának az lett eredménye, hogy már is több mint 400 tehén áll rendelkezésére az alakítandó tejszövetkezetnek. A modalításokat, melyek a szövetkezet gazdasági irányát, célját, szervezetét határozzák meg, nem ösmerjük; annyit azonban már is örömmel hozhatunk a nyilvánosság elé, hogy az *érdeklődő gazdaközönség a szövetkezet módosatainak és feltételeinek megállapítása végett Velejten folyó hó 12. ikén értekezletet tart.* Jól értesült helyről tudjuk azt is, hogy *Egán Ede*, országos tejszövetkezeti felügyelő, ez értekezlet kedvéért megszakítván poroszországi tanulmány útját, szintén résztvesz a konferencián, sőt azt is tudatjuk, hogy a jeles nemzetgazda hírében álló szakértő Svájcban és Poroszországban bérlők után nézett, hogy azok csatlakozásával e tejszövetkezet jövőjét szép kilátásba helyezhesse. Nem kell messzire mennünk buzdító példákért. Ott van Maramaros, csak az újabb időben létesült s máris dusan jövedelmező tejszövetkezéssel. Ott van Bereg a Schönborn-féle grófi uradalmakkal, melyeknek pompás sajtéskészítményei már a külföldön is találtak nagy kelendőségnek örvendő piacot. De itt van magában vármegyénkben a parnói uradalom, melyet finom sajtjáról még a távoli szomszédok is emlegetnek. A márc. 12-iki értekezlet arra lesz hivatva, hogy az ügy iránt érdeklődő gazdaközönséget a velleji uradalommal szerves összeköttetésbe hozza és a szóban lévő mezőgazdasági iparág művelése révén avval kontaktusban tartsa. Még egyszer ajánljuk a szép anyagi sikerrel kecsegtető tejszövetkezet eszméjét gazdaközönségünk figyelmébe s kérjük a gazdákat: el ne szalasszák a jó alkalmat, mely számukra a vagyonszerzésnek egy új forrását lesz hivatva feltárni.

(Városi ügyek.) A városi képviselőtestület február 27-én tartott közgyűlésében letárgyalt fon-

Folytatás a második mellékletben.

melyet a gyenge fuvalom és enyhén permetező eső idéz elő?

A királysas hatalmas alakja, imponáló megjelenése által félelemmel párosult tiszteletet parancsol; mégis sokkal több szeretettel, kegyelettel csügünk a tavaszi napokat felvidító kedves dalosokon, melyeknek andalító zenéje szívünk húrjain igazi akkordokat hoz létre. A sok ezerféle nagyságu, alakú, diszú virágok között a szerény ibolya teljes méltánylásunkra érdemes.

Az ünnepeket s gyakran erkölcsileg kétesértékű politikai nagyságok mellett, nem üdvös dolog-e szívünk egész melegeivel hódolni azon férfiak kegyeletes emlékének, kik csendben működve, életük minden percét egy magasabb szellemi érdek szolgálatában eltöltve: mások egyetemes jólétének előmozdításán fáradoztak. Egy orvos, vagy egy lelkész életünket veszélyeztető ragály közepette ép úgy válhatik hőssé, mint a csatak bajnoka a halált osztogató fegyverek villogása között.

A nevelés szent ügye hasonló bajnokokat képes felmutatni. Ki feláldozza a napnak minden óráját azon célból, hogy a társadalom minden osztályának, s így a hazának, hasznos polgárokat képezzen: oly kötelességet teljesít, melynél fonségebbet gondolni sem lehet.

E téren működik a kegyes tanítórend. Ennek volt tagja *Sivulsky József*, kinek nevével első sorban meg kell ismerkednünk azért, mivel e valódi kalazanci szellemű férfiú működésének hatása közel egy negyed századon át hullámszerűleg terjedt szét egész *Zemplénnémetében*; de lelkének legfőbb fényugarai a vármegye székhelyén, *S. a. Ujhelyen*, tündöklének a legragyogóbban.

Sivulsky József szül. 1754. január 2-án *Kassán*, tekintélyes gazdag polgári szülőktől. Atyja, *Sivulsky Márton*, anyja *Nagy Erzsébet* volt. A család tekintélyes és jómódu helyzetéhez képest gyermekeit gondos, lelkiismeretes nevelésben részesíté. Másnak ültetik az erdőt, de a ki ülteti, jót tesz és halát érdemel, mint az a gáncos család, ki jó gyermekeket nevel a hazának. Otthon a gyengéd édes anyának vezetése mellett szigorú rendszert, tisztaságot, jó izlést és vallásos meggyőződést sajátított el; az iskolában pedig szorgalommal egyesített élénk elméje hasznos ismereteket gyűjtött. S a mint nőtt korban, nyert kedveségben jóra kész akaratának önkéntes felhasználása által úgy, hogy szerető atyjának büszkesége, tanultársainak pedig példányképe volt.

Elvégezvén a gimnáziumi tanfolyamot a kegyes tanítórendbe lépett 1773. okt. 21-én. Ujoneveit *Keckemén* töltötte; a filozófiai és hittudományi tanfolyamok befejezésével áldozópappá szenteltetett. Nemcsak a kötelező tanulmányokban tünt ki társai közül; de minden erejét megfeszíté, hogy ismeretei alaposágával a kor színvonalára emelkedjék, s ez által jó nevelő s kitűnő tanár váljék belőle. *Kalocsán*, *Debreczenben* és *Tokajban* a nyelvészeti, *Trencsénben* pedig a költészeti és szónoklati osztályokban nagy készütséggel előjáróinak teljes méltánylását kiérdemelve, nagy dícsérettel tanárkodott.

Tokaji tanárkodásának idejében jelenik meg *II. József* császár rendelete. A rendelet az utolsó percig titokban tartatván, a tanárokat ép úgy, mint a városiakat, nem kevésbé lepte meg a császár azon intézkedése, hogy a piaristák oda hagyva *Tokajt*, működésük színterét, hol jó és balszerencse között *62 éven át* kalauzolták a gondjaikra bizott ifjuságot az erkölcs és tudomány göröngyös, de hasznos utain *S. a. Ujhelybe* költözzenek. 1789. jul. 2-án gr. *Török Lajos* a kassai ker. főigazgatója, szokásos hivatalos látogatását befejezvén, a következő napon kijelenté a tokaji rezidencia házfőnökének, hogy a rendtagok *ő felsége* legmagasabb parancsolatából *Ujhelybe*, az eltöltött *paulinusok* házába fognak átköltözködni, hol működési körük nem változik, csak szép és nemes foglalkozásuk főhadiszállása továbbittatik egy kissé északi irányba; s már jul. 5-én az említett zárdáépület és templom a rendnek át is lesz adva. A *tokaji* házfőnök, *Berecs Keresztély*, miután ily rohamosan a legfelsőbb parancsnak eleget nem tehetett, egyébiránt betegsége által is akadályozva lévén, *Sivulsky József* bízta meg a ház hivatalos átvételével. *Sivulsky* jul. 5-én e tisztének meg is felel: átveszi a házat br. *Eötvös Gábor* kir. biztos, gr. *Török Lajos* főigazgató, *Kassner András* a pataki és regézi kam. uradalmak igazgatója *Szömv Imre* helybeli esperes-plébános és *Fábray Ignác* vallásalapí számvevő jelenlétében. Fololvastatott a 23693/2126. sz. a. május 6 án kelt fejedelmi parancs, mely meghagyja, hogy a *tokaji piaristák* összes készletükkel *S. a. Ujhelybe* költözködjének, s már 1789/90. isk. évre megnyissák az 5. osztályu gimnáziumot; feltéve egyuttal, hogy ha a piaristák az átköltözködési költségeket fedezni nem tudnák, részökre némi összeg utalványoztatik.

A piaristák e szerint a pálosok örökébe beilleszkednek; jöllehet ez örökség inkább csak szellemi volt. Mielőtt azonban fölvettem fonalunkat tovább vezetnők, ezen szellemi rokonság alapján vessünk egy futó pillanatot a hazánk történetében annyira nevezetes paulinus vagy pálos rendre is.

CSARNOK.

Egy bálozó hölgy emlékeiből.

— Naplóteredék —

Könnyű a fiatal embereknek a bála menni... Felkötik a fehér nyakkendőt, felveszik a hirhedtté vált frakkot, lakkot és klakkot s kész a báli toaletól a fru fru felsütéséig, mennyi fáradságunkba és bosszúságunkba kerül, míg elmondhatjuk: egy gombostű sem hiányzik; azt csak az tudja igazán felfogni, ki maga is átesett már egy bálbakésülésen. Még mindez elviselhetővé válnék, ha az embernek csak a saját izlésével kellene törődnie, de ott van a *mama*. Amit én izlésesnek és szépségnek találok, azt ő kiálthatatlannak találja. A multkor is, talán azért, mert a kedves Aladár egyszer rózsabimbóhoz hasonlított, fehér rózsabimbót akartam a hajamba tűzni, de a *mama* erővel egy Paul Néron nagyságu piros rózsát dugott a hajamba és én ezzel voltam kénytelen megjelenni a jogász-bálon.

Ah jogász-bál!... Első fecskéje a bálók tavaszának... Ahol először mutatják be a szende ibolyát, a gyengéd nárciszt, a szemérmes liliomot, és mit tudom én, milyen virághoz hasonlítanak minket a hízogó férfiak; hadd emlékezem rád vissza, hadd tunjék fel előtttem még egyszer e báli éj minden kellemével...

Ráhúzták az első csárdást; már egy-két pár ki is állott a cigány elé, hol »szóvalóan,« hol meg »mártogatósan« aprózva deli nemzeti táncunkat és én még mindig ott ülök a terem egyik szögletében; nem mint szende ibolya, hanem mint igénytelen petrezselyem virág. Mit is mondok.

Hiszzen ott közeleg a rég várt s mégsem nagyon óhajtott szabadító, egy szemüveges, erősen magashomlokú, kissé köpcös táncos személyében, ki előmbé érve, nehézkösen hajtja meg magát s méltósággal dörmögi: »szabad kérem...« Mar azt akartam mondani, nem szabad, midőn észrevettem mamának felém irányzott szigorú tekintetét, s kedvetlenül bár, elmentem vele táncolni, vigasztalván magam: »nincsen olyan rossz, aminek vége nem lenne.«

Mindig csak a »második négyest« meg a »soupper«-csárdást hallottam eddig magasztalni, pedig a lányok életében az oly megvetett »első csárdás« is nagy szerepet játszik, mert ha ebben ülve marad az ember, el van rontva minden kedve s a jó barátnők és mamáik kárörvendve jegyzik meg: »Liza az első csárdást ülte...«

Na, de dicsekvés nélkül mondhatom, hogy a többi táncokban nem magashomlokú, köpcös »öregurakkal,« hanem monoklis, vállszalagos, kitűnő táncos jogászokkal táncoltam s többé rá sem néztem első táncosomra, hasztalan igyekeztem velem társalgást kezdeni. Hiába mondta a *mama* »házasu landó fiatal ember, jó parthie...« Istenem, te hetek én arról, hogy a még nem házasulandó fiatal emberek sokkal kedvesebbek.

Aladár mulattatott a szünóra alatt... mindig az én nótámat húzta s ha a cigány rákezdte: »Szomorú fűzfának lehajlott az ága, fáj a szívem érted falu szép leánya,« oly epedő szemekkel nézett rám, hogy kénytelen voltam lesütni szememet s éreztem, hogy előtte én vagyok, ha nem is a falu, de a bál legszebb leánya.

Hát még mikor elvitt a »soupper«-csárdásra, a cigány előtt táncolva, mily édes szavakat suttogott a fülembé... Igazán nem is akarom leírni, mert félek, hogy a *mama* elolvashatja...

Majd mikor a csárdás andalító zenéjét a »fris« szilajabb utemei váltották fel, elragadta jókedve s egy-egy hársány kurjantásban adva annak kifejezést, szelgyorsasággal forgatott meg, nem táncoló barátnőim szörnyű bosszúságára.

Nem is csodálom, hogy Ilonkát nem táncoltatták. Hogy nézett ki, Istenem, zöld virágokkal díszített kék ruhájában... Emma, akinek frizúrája a pizai görbe toronyra emlékeztetett, szintén nem táncolt. Jolánka pedig, szegény, már a szünóra alatt hazament s midőn a mamájától résztvevően kérdeztem: »miért mennek már haza kedves néni« — a néni szomorú mosolylyal felel: »kénytelenek vagyunk, mert Jolánnak megfájult a feje.«

Ha orvos volnék, a fejfájást a petrezselymet áruoló hölgyek betegségének nevezném el.

A »virradti« csárdásnak utolsó akkordjai is elhangzottak... A lányok belépőikbe burkolózva, egy-egy szeladon karján a kijárat felé igyekeznek, a háttérben utánuk jövő papa és *mama* őrizete alatt.

Engem Aladár vezet a kocsiig. A kocsi ajtaja bezárul. A »viszontlátásra« — mondja ő, a »viszontlátásra« — rebegem én s vége a boldogan eltöltött mulatságnak.

Mama azonban, úgy látszik, nem volt a bállal úgy megelégedve, mint én, mert azt mondta, hazamenetelkor papának, »Lányunk sokat táncolt ugyan, de komoly udvarlója nem volt.«

Csöltői.

GONDOLATOK.

Hajdan, az ó-görögök idejében, 30,000-féle bálványt imádtak s meggyőzték; ma az egy igaz istennek sem képesek az emberek igazán szolgálni. — Hajdan a leányt díszte, erénye és haziasága ajánlotta nőül; ma a telekkönyvi hivatal, — Hajdan tüzes vassal sütogették az embereket; ma a rágalom nyelvével. —

Hajdan *Szólpó* keserűségében ily szavakkal vett búcsút hazájától: Hálátlan haza! Még csontjaim se nyugodjanak benned! Ma, megfordítva, sokaknak a haza mondja: Hálátlan fiu! Nem érdemled, hogy csontjaid bennem pihenjenek! — Hajdan a nők fontak; ma befonnak. —

Hajdan csak a patikában volt választó víz; ma minden választó polgár szájában. —

Hajdan egyféleképen népesítették a temetőt, ma kétféleképen: homeopaticé és aleopaticé. — Hajdan csatában kardoskodtak az emberek, — ma bor mellett. —

Hajdan tatár, török dulta a belső békét; ma a politikusok. —

Hajdan hét vezére volt a magyarnak s bol dogult; ma mindenki vezér akar lenni, de nem is boldogulunk. —

Hajdan a legdrágább portéka a becsület volt; ma a legolcsóbb. —

Hajdan a házak állottak messze egymástól és a szívek közelebb; ma megfordítva. —

Hajdan az öregek tanították a fiatalabbakat tapasztalásból; ma a fiatalok tanítják az öregeket könyvekből. —

HUMOR.

A nők számtanából. Bizalmasan kérdeztem egy nőtől: hány éves? Így felelt: tizennyolc éves voltam férjhezmenetelemkor s férjem akkor harminc éves volt; ő most kétszer 30-, tehát 60 éves, következésképpen én is kétszer 18- azaz 36 éves vagyok.

A fősvénység netovábbja. Egy fősvény meglátogatta még fősvényebb barátját. A gazda eloltá a gyertyát, hogy ne fogyjon. Egyszer motozást hall s kérdi:

— Mit csinálsz kedves barátom?

— Ha már ugysis sötétben ülünk, levetem a nadrágom, hogy ne kopjék — kedves barátom!

A gazda is úgy tett.

Goromba férj. Nő: Édesem, nőz az a csinos fiatal ember, aki itt felettünk lakik?

Férj: Nem.

Nő: Honnan tudod, hisz nem ismered?

Férj: Tudom, mert a multkor azt énekelte: »Kis otthonom valóságos menyország.«

HIVATALOS RÉSZ.

99 és 2533. sz. Zemplénnémetye alispánjától.

Körözés és eredmény esetén jelentéstétel végett kiadatik.

S. a. Ujhely, 1890. febr. 11-én.

Matolai Etele, alispán.

I.

Másolat.

1022/890. Hajduvármegye alispánjától *Körirat* az összes hazai várm. tovényhatóságokhoz. F. évi január hó 8-án Budapestrol — Püspök-Ladányba érkezett vonattal *Püspök-Ladányba* egy csinosan öltözött nő érkezett, ki a vendégfogadóban beszállván, magát *Ferkei Antalné szolnoki lakosnak* írta be; másnap 9-én egy hulla találtatott a p. ladányi vasúti állomás vagányain; melyet a *Debreczenből* oda érkezett vonat gázolt el; ezen hulla azonossága az előbbi napon a vendégfogadóban bezárttával nővel kétségtelenül megállapítva lett s a vizsgálat megállapította azt is, hogy öngyilkosság esete forog fen. Szolnok vármegye alispánja megketestetvén, hogy *Ferkei Antalné* odavál-e, mivel onnan tagadó válasz érkezett, a személy leírása másolatát közölve, aziránt keresem meg a tek. Társörvényhatóságot, hogy azt hatósága területén hözírré tétetni és ennek eredményéhez képest intézkedni sziveskedjék. Debreczen 1890. febr. 4. Rázsó Gyula s. k. alispán. Személy leírása. Neve állítólag *Ferkei Antalné*, kora 40 év évkörül — lakhelye állit. Szolnok termet: közép, arca: tojásdad, színe halvány-fehér, haja: ősz, gesztenyeszín szálakkal, szemei: szükek, ora: keskeny hajlott, szája: rendes, ruházata: piros kárton kötő fehérrel vonalozva, fekete ripsz selyem himzett vállu uj ing, fehér alsó szoknya, piros kreton alsó nadrág fekete bársony nyári kendő, egészen uj magas sarku bőr cipő, szürke harisnyák fekete ruhaderék, gesztenyebarna ősz-álhaj fonott.

II.

Másolat.

Antalfalvi járás Tor. Vásárhely községe. *Kimutató*. Tor.-vásárhelyi illetőségű egyénekrol, kik hadmenteségi díjjaik hátrahagyásával ismeretlen helyre távoztak el. — 1. Dömény Mihály 6fr 48 kr. — 2. Kiribai János 27 kr. — 3. Liszkai Ferencz 6 ft 72 kr. — 4. Mohácsi András 9 ft 72 kr. —

5. Olasz István 3 ft 24 kr. — 6 Sándor István 3 ft 24 kr. — 7. Sati Imre 3 ft 24 kr. — 8 C-anki Pál 12 ft 96 kr. — 9. Czirják Sámuel 9 ft 72 kr. — 10. Kiss István 17 ft 28 kr. — 11. Kovács János 12 ft. 96 kr. — 12. Liszka Károly 12 ft 96 kr. — 13. Nagy Ferencz 9 ft 72 kr. — 14. Szerák István 15 ft 24 kr. — 15. Csáky Ferencz 16 ft 20 kr. — 16. Olasz János 12 ft 96 kr. — Kelt Tor.-Vásárhely, 1890. évi január 5-én Szepsei s. k. jegyző Sati András s. k. bíró,

2966. sz. **Zemplénvármegye alispánjától.**

A t. Sárosvármegye alispánja által közölt f. évi 2332. sz. kereskedelemügyi ministeri intézkvény a közönség tudomása végett közzé tétetik.

S.-a.-Ujhely, 1890. febr. 17-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat 2332. szhoz.

Kereskedelemügyi m. kir. Minister. 6638. sz. Sárosvármegye közönségének. F. évi január hó 25-én 1315. sz. a. kelt fölterjesztésére, a mellékleteknek visszarekesztése mellett értesitem a vármegye közönségét, hogy *Péchyfalva, Alsó-Szalók és Palocka* községeknek a részükre engedélyezett országos vásárok megtartási jogáról való lemondását tudomásul vettem és e körülménynek a hivatalos lapban való közzétételére nézve egyúttal intézkedtem. Budapest, 1890. febr. 5-én. Baross s. k. Másolat hitelűl:

Császár, vm. kiadó.

3194. sz. **Zemplénvármegye alispánjától.**

Ezen pályázati hirdetmény a járások főszolgabírának köröztetés céljából kiadatik és a *Zemplén* című hivatalos lapban közzététetni rendeltetik. S.-a.-Ujhely, 1890. márc. 1.

Matolai Etele, alispán.

Másolat. 6246. szhoz. Pályázat A Széchenyi-Kollonich-féle alapítványnál megüresedett segélydíjas helyekre pályázat hirdettetik. Ezen alapítványi helyekre olyan, a király és a haza szolgálatában érdemeket szerzett, magyarországi illetőségű s katolikus vallású, aggkoru férfiak, pályázhatnak, kik jó erkölcsű magaviseletűek, szegény sorsuk és keresetképtelenségük miatt segélydíjas helyekre a jogosultak közül azok bírnak elsőbbséggel, kik a népnevelés és a közszolgálat terén működtek, a kik nemesi származásúak, s a kiknek vagyoni viszonyai kedvezőtlenebbek. A kérdéses helyekkel 63 fnyi évi segélydíj jár, mely az illető részére életfogytiglan adományoztatik. A folyamodók minősítvényüket *okiratszerűleg* igazolni kötelesek. Az adományozási jogot gyakorló vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz címzett folyamodványok, az *illető egyházmegyei hatóságnál*, 1890. évi március hó 31-éig bezárólag nyújtandók be. Budapest, 1890. évi február hó 6-án. A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől.

1849. sz. **Zemplénvármegye alispánjától.**

A vármegye t. közönségével tudomásvétel és pártfogás végett közlöm. S.-a.-Ujhely, 1890. febr. 13.

Matolai Etele, alispán.

Felhívás és kérelem.

A *Jószív-egyesület* ismét kénytelen esdeklő szóval járulni, szenvedő honfitársaink érdekében, a jótékony közönséghez, a nemeslelkű emberbarátokhoz, a magyar társadalomhoz.

Az idei nyár hosszú szárazsága, aszálya és egyéb elemi csapások az ország egyes vidékein annyira tönkre tették a termést, hogy a nép már is szükségét lát, vetőmagja nincs és a télen inségnek néz eléje.

Zemplénmegye főispánja, továbbá Udvarhely megye közgyűlése számos község lakói nevében már is segélyezésért folyamodott az egyesülethez, meghatározottan azon vidék nyomorát.

Más vidékekről is érkeznek hasonló elszomorító hírek.

A *Jószív-egyesület*-nek azonban a nyomor enyhítésére, az inséggel küzdők fölségelésére alig van egyéb segédforrása, mint a közönség részvete, támogatása, áldozatkészsége.

Ma már, az egyesület fennállásának és működésének másfél évi időszaka után, nemcsak az áldozatkészségben vetett erős reménnyel, hanem egyszersmind az egyesület eddigi tevékenységére való hivatkozással is emelhetjük könyörgő szavunkat a szenvedők érdekében.

Mert a mi tavaly a jótékony az árviz által károsult részére kezeinkre bízott, azzal lelkiismeretesen sáfarkodtunk, annak minden fillérről pontosan számot adtunk a nyilvánosság előtt. Százhuszonezer forintot meghaladó ingyenes segélyt és ötvenezer forintnyi olcsó kamatú törlesztés kölcsönt osztottunk ki az 1888. évi elemi csapások által hajlékaiktól és keresetüktől megfosztott szegények között.

Lelkiismeretesen és pontosan be fogunk számolni azzal is, amit az áldozatkészség és részvétel most újabb rendelkezésünkre fog bocsátani.

A magyar társadalom még soha sem engedte áldozatul esni azokat, a kikre a négy folyam

és hármás bércz honában a gondviselés keze reá nehezült.

Bizalommal fordulok tehát minden emberbaráthoz, az egész magyar közönséghez, hogy az aszály által sújtottak fölségelésére egyesületünket adományokkal támogatni kegyeskedjenek. Örömeik közben, vigalmaik, mulatságaik rendezése alkalmával is emlékezzenek meg azokról, a kiknek mindennapi kenyerük hiányzik. Jótékony czélokra rendezett mulatságaik bevételeiből juttassanak e célra is legalább egy részt.

Egyszersmind pedig ezuttal ismételtlen fölkerjük mindazokat, a kik még a tavalyi adakozási iverket sem küldötték vissza, hogy ezeket mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Azon iverkivel nélkül mind pontos számvitel mellett adatkak ki; a kellő ellenőrzés végett még az esetben is visszaküldendő tehát, ha egészen üresek maradtak volna.

Mind a régi gyűjtő iverk, mind az új adományok a Magyar Földhitelintezhez (Budapest, V. Bálvány-utca 7. sz.) címzendők. Ugyanott kerjük jelentkezni azokat, a kik az egyesület tagjai sorába lépni kívánnak. Alapító tag lehet, a ki egyszer mindenkorra 100 ft alapítványt tesz az egyesület javára. Rendes tag lehet, a ki hat éven át fizetendő öt ft járulék fizetésére kötelezi magát. Mind az alapító, mind a rendes tagok az egyesület ügyvitelére és annak ellenőrzésére alap szabályszerű befolyást gyakorolni vannak jogosítva. Pártoló adakozások és adományok bármely összegben köszönettel fogadtatnak.

Kelt Budapest, 1889. október havában.

Az igazgató választmány:

Tisza Kálmán Degenfeld-Schomberg Ilona grófnő elnök. Gróf Zichy Ferenc, gróf Apponyi Albert alelnök.

Ábrányi Kornél, Adler-Bancalari Hedvig, Andrassy Gyula grófné, Arany László, Battyányi Géza gf, Beniczky Bajza Lenke, Bischitz Dávidné, Burchard Konrad, Csávolszky Lajos, Dániel Ernőné, Darányi Ignác dr., Lovag Falk Zsigmond, Hegedüs Sándorné, Hollán Ernőné, Irányi Dániel, Ivánka Imre, Jókai Mór, Károlyi Sándor grófné, Kornfeld Zsigmond, Kralovszky Istvánné, Lukács Antal, Nagy Gábor, Nagy Miklós, Pucher Ráth Károly, Schlauch Lőrincz, Stesser József, Szapáry Gyula grófné, Szász Károly, Tisza Lajos gf, Török János, Visi Imre.

KIMUTATASA

a zemplénvármegyei nyilvános közkórház 1889. évi febr. havi beteg-forgalmának.

1890. évi jan. 31-ig ápolás alatt maradt	1890. febr. 28-ig újonnan felvett	Ápolás összege	Ezek közül elbocsátottak				Összes fogynak	A hó végével ápolás alatt maradt	Az ezen idő alatt felmerült ápolási napok
			Gyógyulva	Javulva	Gyógyulatlan	Meghalt			
40	50	90	41	—	—	4	45	45	955

Tokár József, orvos.

Dr. Schön Vilmos, főorvos.

Nyilt-tér. *)

Fekete selyemszövetek 60 krajcártól 11 ft 65 krig méterenkint (körülbelül 180 különféle színben és mintában) öltözet- és darabonként széküldi Henneberg G. gyári ratára (cs. és kir. udvari szállító) Zürich-ben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek 10 kr. portóval.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szerkesztőségi posta.

B. J. urnak — Sztrapkón. Szent a béke!
P. M. urnak Helyben. Bocsánat a rövidítésért, de a helyszüke úgy kívánta.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE**

Hirdetések.

S.-a.-Ujhelyben az ugynevezett csalogányutcai utcára szolgáló 2 szoba, 1 előszoba, konyha, élléskamara, pincze s a többi szükséges mellék-helyiségekből álló lakás folyó évi ápr. 24-étől bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást az alulírt háztulajdonos ad.

Szeghy Ágoston.

Árlejtési hirdetmény.

A homonnai — államilag segélyezett községi polgári és közép-kereskedelmi iskolai épületre a nmságu m. kir. közoktatási minisztérium által megállapított terv szerint emelet felépítendő lévén, az iskolaszék részéről ezen építéssel járó munkára és részbeni anyag beszerzésére ezennel zárt ajánlati verseny hirdettetik.

Részt venni kívánók tartoznak zárt felbélyegzett írásbeli ajánlataikat ellátva 10% bánatpénzzel készpénzben, vagy tőzsdeileg jegyzett értékpapirban folyó évi március hó 23-áig bezárólag a homonnai polgári és közép-kereskedelmi iskolaszék alólírott elnökénél beadni.

A beérkezett ajánlatok az iskolaszék által meghatározandó iskolaszéki ülésben felnyitvatván, a legkedvezőbb ajánlattevővel a tárgyalást megejtendő.

Tekintettel az iskolai szorgalmi időre, az ajánlatokban kifejezendő, mely legrövidebb idő alatt ajánlkozik a vállalkozó az épületet készen általadni.

A feltételek, terv és részletezett költségirányzat alólírott irodájában naponta reggel 8—12 óráig, délután 2—5 óráig megtekinthetők.

Homonnán, 1890. február 22.

Lukovits Géza,
iskolaszéki elnök.

Tk. 2267. sz.

1889.

Hirdetmény.

A gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről az 1868. évi I. t. cz. 17. §-a alapján az első magyar gácsországi vasut részére Upori község határában az upori 9., 83., 38., 40., 41., 88., 42., 96., 63. és 58. sz. tjkvekben foglalt ingatlanokból kisajátított területekért alólírt kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál letétbe helyezett kártalanítási összegekre vonatkozólag felhivatnak mindazok, kiknek a kisajátított területért járó összeg mennyiségére ellenvetésök van, vagy a kártalanításra bármilyen cím alatt igényt tartanak, hogy ellenvetéseiket illetve igényeiket *f. évi március hó 23-ig* alólírt bíróságnál annyival inkább bejelentsék, mivel a később jelentkezők észrevételeire és igényeire való tekintet nélkül a kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és mily összeggel az az egyedüli kimutatásban fel van véve.

Kelt a gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1889. évi december 31-ik napján.

Nádas,
kir. albiró.

Tk. 316. sz.

890.

Hirdetmény.

A gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről az 1868. évi I. t. cz. 17. §-a alapján az első magyar gácsországi vasut részére Isztáncs község határában az isztáncsi 12., 10., 68., 7., 6., 5., 4., 41., 40., 39. és 11. sz. tjkvekben foglalt ingatlanokból kisajátított területekért alólírt kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál letétbe helyezett kártalanítási összegekre vonatkozólag felhivatnak mindazok, kiknek a kisajátított területért járó összeg mennyiségére ellenvetésök van, vagy a kártalanításra bármilyen címen igényt tartanak — hogy ellenvetéseiket, illetve igényeiket *f. évi március hó 23-ig* alólírt bíróságnál annyival inkább bejelentsék — mivel a később jelentkezők észrevételeire és igényeire való tekintet nélkül a kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és mily összeggel az az egyedüli kimutatásban fel van véve.

Gálszécsen, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi február 8-án.

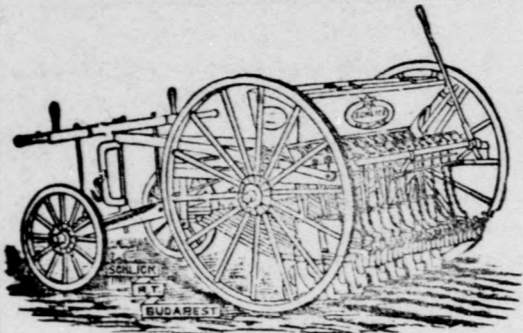
Nádas,
kir. albiró.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár

részvény-társaság BUDAPESTEN.

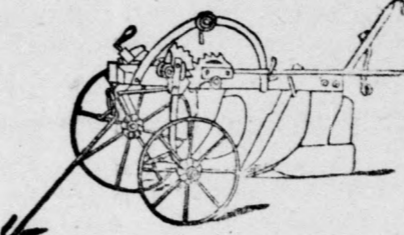
Gyár és irodák VI. külső váciut 1696/99. Városi iroda és raktár VI. Podmaniczky-utca 14.
Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit

és szabad. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit önvezetéssel eredeti Schlich és Vidats-féle egyvasu ekéit

talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Szóróvető gépek, többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és járgánycséplő készülékek, gabona-tisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és daralók, őrlőmalmok és olajmalom berendezések. — Eredeti amerikai kéveket és marokrakó arató gépek és fűkaszálgépek.

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek. **Arjegyzzék kívánatra ingyen és bérmentve.**

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky utca 14. szám a. levő irodánk legnagyobb részét a külső váci-uton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkek- és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel

1-18

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlyllyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világhírlapokon az első díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

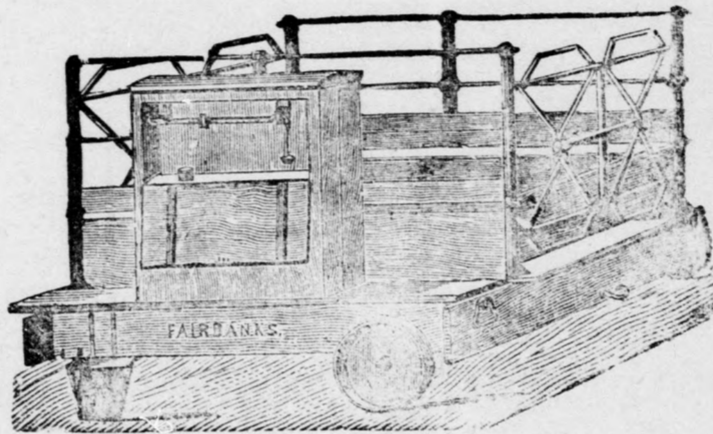
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek áruinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Oszl.-magyar Fairbanks-társaság mérleg és gépgyára John Block vezérigazgató

Budapest, Andrassy-ut 12.

Arjegyzzékkel és felvilágosítással szolgál a köz-
onpti iroda. Gyár: Újpest. — K. Megyer

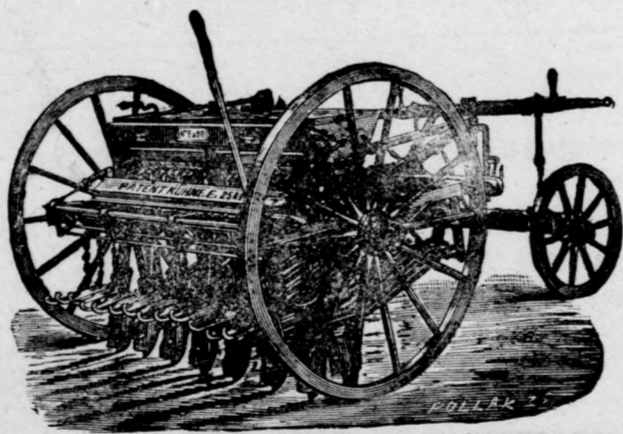

Répatermelők figyelmébe !!

3-6

Gyár: Mosonban KÜHNE E. Foraktár: Budapest.

(Alakult 1856.) gazdasági gépgyára VI. Váci-körut 21.
ajánlja egy és kétvasu ekéit, Laacke-féle hirneves rét- és szántóföld boronáit, Turcsányi-féle szab. kéregtörőt

„HUNGÁRIA-DRILL“

a legjobbnak elismert sorvető gépeit.
Répatermelők számára könnyű olesó sorvető-gépeit, kitünő jó répatvető-gépeit, (különlegesség), ugyszintén mindenemü kapáló és mivelő eszközeit

MAGVAK.

Szavoszt Alphons

magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete Budapest, V., Arany János-utca 11.

tudatja a n. é. gazda és kertészkedő közönséggel, hogy január hó 1-ével megnyitotta

konyhakerti és virágmag-üzlet osztályát

s ajánlja egészen friss, faj azonos here, fű, répa, konyhakerti és virágmagvakkal

dusan felszerelt raktárát

Arjegyzzékét kívánatra bérmentve küldök.

Kerestetik

egy nős uri egyén házához egy szerényviseletű tisztességes nő, ki amellet, hogy a gazdaszonyi teendőiben is segítkezzék, egyttal a főzést és vasalást is teljesítse, méltányos díjazás mellett.

Hogy hová — megmondja a kiadóhivatal

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghust gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését megátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti napontai használatnál

cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű Anatherin

kétszeroly nagy palackokban mint eddig.

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat ges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús meg-erősítésére

Dr. POPP fogpora regyogó fehérségű fogakat köl-
esőnőz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsejtén.

Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-
pipere-szappan, mindenemü bőrkétségek ellen és különösen fűrdőkész.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szap-) (nem glice-
pana) rin.) A leg-
ujabb és a legfino-
mabb divat-pipere szappanok. A bőrt bárszönyfonomá teszik.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt és 1 frt 40
kr., Anatherin fogpaszta tégelyben 1 frt 20 kr.,
Aromatikus fogpaszta 35 kr., Fogpor dobozban
63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó szap-
pan 40 kr., Venus-szappan 50 kr. E szerek kap-
hatók: S. a. -Ujhelyben: Zilinszky J., Kinossy P. és Os.
Buday A. gyógyszerészeknél és Szentgyörgyi V. kereskedőnél.

Előkelő hölgyek elismerése.

Tisztelt uram! Az ön által beküldött szap-
pan mintákat kísérlet czéljából szétszöttam ne-
hány egyleti hölgy között, kik most a követ-
kezőleg nyilatkoznak kitünő szappanairól:
A Popp-féle növényiszappan föltte jó hatást
gyakorol a bőrre, használatban nagyon kel-
lemes és tartósságánál és aránylag olesó ár-
nál fogva a legjobb gazdasági szappan Popp-
féle napraforgó és Venus-szappanait méltán
nevezi a jelenkor legfinomabb divat-pipere
szappanainak.

Kérek a növendékek számára 24 növény-
szappant és több egyleti hölgy számára ugyan-
eből 12 és a Popp-féle napraforgó- és Venus-
szappanból szintén 12-12 darabot.

Tisztelettel

Halász E.-né Budapest.

Hamisításoktól óvakodjunk!

Meghívó.

A

„tokaj-hegyaljai takarékpénztár igazgatósága“

f. évi márczius hó 16-án,

délelőtt 10 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést tart,

melyre a t. részvényesek az alapszabályok 16. §-ra lett figyelmeztetéssel, ezennel meghivatnak.

A rendkívüli közgyűlés tárgya leend:

Az alapszabályok módosítása.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok módosítása, az alap-
szabályok 17. §-a értelmében tekintet nélkül a megjelent részv-
nyesek száma s a letett részvények mennyiségére, fog eszközöltetni.
Folyó évi márczius 2-án tartott közgyűlés határozatából:

A tokaj-hegyaljai takarékpénztár.

Hirdetés.

A „debreczeni takarékpénztár“ az eddig szo-
kásos rendes jelzálog-kölcsön, és bekebelezéssel
biztosított váltóhitel kölcsönökön kívül

1890. január 1-től kezdve a

törlesztési (amortizationalis)

jelzálogkölcsön

üzletet is felvette működés körébe.

Bővebb felvilágosítással szolgál kívánatra

3-3

az igazgatóság.

